

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/17-08/24

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 13. listopada 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Vladi Republike Hrvatske*, koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora sukladno odredbi članka 125. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora i članka 116. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, dostavila 33 zastupnika u Hrvatskom saboru, aktom od 13. listopada 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, predlagatelji su odredili Anku Mrak-Taritaš, prof. dr. sc. Vesnu Pusić i Gorana Beusa Rishembergha, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
Zastupnice/zastupnici u Hrvatskom saboru

Zagreb, 13. listopada 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 13-10-2017		
Klasifikacijska oznaka: 021-12/17-08/24	Org. jed.	65
Urudžbeni broj: 653-17-01	Pril.	Vrij.
		-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Poštovani,

u prilogu Vam dostavljamo Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Vlade Republike Hrvatske te tražimo da ga uvrstite u dnevni red sjednice Hrvatskog sabora, sukladno odredbi članka 125., stavka 3. Poslovnika Hrvatskog sabora. U ime predlagatelja u raspravi će sudjelovati Anka Mrak-Taritaš, Vesna Pusić i Goran Beus Richembergh.

U ime predlagatelja

Anka Mrak-Taritaš

ZASTUPNICI U HRVATSKOME SABORU

Zagreb, 4. listopada 2017.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Sukladno članku 116. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske i članku 125. stavak 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, dolje potpisani zastupnici u Hrvatskome saboru podnose

PRIJEDLOG

ZA POKRETANJE PITANJA POVJERENJA MINISTRICI DEMOGRAFIJE, OBITELJI, MLADIH I SOCIJALNE POLITIKE NADI MURGANIĆ

Podnositelji ovog Prijedloga traže da se u dnevni red sjednice Hrvatskoga sabora žurno uvrsti točka Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Vlade Republike Hrvatske iz sljedećih razloga:

1. **Ministarstvo demografije, obitelji, mladih i socijalne politike u javnu je raspravu uputilo prijedlog Obiteljskog zakona, u kojem stoji niz problematičnih formulacija.** Vrijednosni sustav u nacrtu zakona, koji je u međuvremenu povučen, izrazito je dogmatičan te sam nacrt propisuje vrijednosti koje nisu općeprihvaćene vrijednosti svih segmenata društva, krši ljudska prava, nedorađen je, kontradiktoran i ne definira korake kojima bi se osigurala provedba samog zakona. Prije nego se krene u izradu nekog zakona trebaju se napraviti analize postojećih zakonskih mehanizama, kao i područja koja postojeća legislativa ne regulira na adekvatan način, pa temeljem njih mijenjati odredbe koje su neučinkovite. Izmjena čitavog zakona, samo zato jer je trenutno u Vladi prisutan vrijednosni sustav drugačiji u odnosu na Vladu koja je donijela sadašnji Obiteljski zakon, nije prihvatljiva u društvu zemlje članice Europske unije.

Već sama definicija obitelji koja glasi da su obitelj majka, otac i njihova djeca, majka s djetetom odnosno otac s djetetom iako ne žive zajedno, te ostali srodnici koji s njima žive pokazuje se kao problematična i nazadnjačka jer iz prijedloga se iščitava, da ukoliko u obitelji nema djece, nema ni obitelji. No, neke obitelji u kojima žive djeca više ne bi bile obitelj ukoliko se radi o djeci koju odgajaju dvije istospolne osobe, unatoč tome što prema Zakonu o životnom partnerstvu onaj istospolni partner koji nije roditelj djeteta ima u određenim uvjetima pravo na tzv. partnersku skrb, koja je gotovo izjednačena s roditeljskom. Upitno je bi li prema predloženoj definiciji obitelj bili i bake i djedovi s unucima koje odgajaju nakon što su im roditelji preminuli, a sasvim sigurno se obiteljima više ne smatraju udomitelji i djeca koju odgajaju, bez obzira na to imaju li biološki majka i otac ikakve veze s tom djecom.

Obiteljski odnosi su vrlo skloni promjenama i u njima se neprestano odvijaju procesi pa je praktički nemoguće jednom definicijom obuhvatiti sve što se smatra pod pojmom obitelji. U Europi su stoga vrlo rijetke one države koje u obiteljskom zakonodavstvu imaju bilo kakvu definiciju. Prema Direktivi 2008/38/EZ Europskog parlamenta i vijeća o pravima građana Unije i članovima njihovih obitelji, članovi obitelji su bračni drugovi; partneri s kojima građani Unije imaju registriranu zajednicu, ako je po zakonodavstvu države članice domaćina registrirana zajednica izjednačena s bračnom zajednicom; izravni potomci koji nisu navršili 21. godinu ili su uzdržavanici, kao i oni bračnog druga ili partnera; izravni srodnici u uzlaznoj liniji koji su uzdržavanici, kao i oni bračnog druga ili partnera.

Problematično je i područje razvoda roditelja gdje prijedlog kaže da bračni parovi, roditelji maloljetne djece, razvod više neće pokretati u centru za socijalnu skrb gdje se, uz posredovanje centra za socijalnu skrb, sastavlja plan zajedničke skrbi nad djecom. Umjesto toga, nacrt zakona vraća instrument „stručne pomoći“, koja bi trebala pomoći partnerima da ustanove razloge koje su dovele do odluke o razvodu, a sam postupak razvoda će se ponovno pokretati direktno na sudu. Na taj način ponovno su širom otvorena vrata za korištenje odvjetnika, za kojima je prema sadašnjem zakonu postojala bitno manja potreba: roditelji sada na sud idu s roditeljskim planom, a tek u manjoj mjeri s odvjetnikom. Nastavno i sama Hrvatska udruga socijalnih radnika je izjavila da stručni radnici u centrima za socijalnu skrb ne posjeduju dovoljno kompetencija da bi se bavili predviđenom stručnom pomoći.

U području koje se bavi izvanbračnim zajednicama izbačene su odredbe prema kojima su takve zajednice u potpunosti izjednačene s bračnim. Tako, primjerice, izvanbračni parovi ne bi mogli posvajati djecu pod istim uvjetima kao bračni, već samo “iznimno, ako postoje osobito opravdani razlozi na strani djeteta”. Izbačene su i tzv. tablice alimentacije, koje je nadležno ministarstvo donosilo jednom godišnje, a propisivale su konkretne iznose obzirom na dob djeteta, prosječne troškove života i prihode roditelja.

U poglavlju koje se bavi pravima i dužnostima u odnosima roditelja i djece, konkretno o odgoju djece stoji i da “roditelji imaju prije svih pravo i slobodu samostalno odlučivati o odgoju i obrazovanju djece, u skladu s vlastitim uvjerenjima, uzimajući u obzir prava i dobrobit djeteta.” Ako roditelji “prije svih” imaju pravo odlučivati o obrazovanju djece, moguća su tumačenja da mogu odbiti slati dijete u školu ako se, recimo, njihovo uvjerenje, primjerice, kosi s teorijom evolucije. U istom području stoji i da „roditelji imaju dužnost i pravo odgajati dijete kao slobodnu, moralnu, miroljubivu, domoljubnu, marljivu, osjećajnu i odgovornu osobu, poštujući načela ravnopravnosti spolova, kako bi bilo pripremljeno za skladan obiteljski i društveni život s pozitivnim odnosom prema ljudima i prirodi.” Iz jezične općenitosti zakonskog teksta ne može se iščitati što bi odgajanje djeteta kao “domoljubne osobe” trebalo značiti jer se sam pojam domoljublja danas u hrvatskoj javnosti i društvu različito tumači i upravo je to različito tumačenje izvor mnogih prijepora i manipulacija.

Nedopustivim smatramo i činjenicu da predsjednik Vlade, prema vlastitim riječima, nije bio upoznat s navedenim zakonskim prijedlogom, kao i to da se pojedine odredbe predloženog zakona direktno kose s pojedinim odredbama zakonskih prijedloga koji

su već u saborskoj proceduri. To upućuje na potpunu nekoordiniranost ministrice Murganić s njenim kolegama u Vladi i premijerom. Iako je to njena propisima utvrđena zadaća, ministrica Nada Murganić uopće nije reagirala na spomenute slučajeve što predstavlja nedopustivu ignoranciju.

Javnost je iznimno burno reagirala kako na opći koncept nacrtu zakona tako i na niz navedenih elemenata i instituta koji su se pokušali podmetnuti novim zakonom, zgražajući se nad takvim 'novim' rješenjima kojima bi se hrvatsko društvo primitiviziralo i svrstalo u red neslobodnih, izrazito konzervativnih društava ostavljenih davno iza nas u povijesti razvoja obitelji, ljudskih, napose dječjih prava i ukupnih odnosa u zajednici. Ministrica Murganić je, kao izravno odgovorna osoba, time napravila nedopustiv propust i nerazumno i neodgovorno odstupanje od Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2016. – 2020. U tom Programu, koji je usvojio Hrvatski sabor prilikom izglasavanja povjerenja aktualnom premijeru i 14. Vladi Republike Hrvatske, ni jednom riječju nisu najavljene ni naznačene takve promjene Obiteljskog zakona kakve je ministrica Murganić predložila hrvatskoj javnosti, navodno bez znanja premijera i ostalih resora. Da je riječ o nedopustivoj grešci, svjedoči i sama činjenica da je nacrt prijedloga Obiteljskog zakona samo nekoliko sati nakon što je bio dan na javno savjetovanje iz njega i povučen. Time je ministrica Nada Murganić bitno odstupila od proklamirane i u Hrvatskom saboru odobrene politike Vlade, diskvalificirajući se za nastavak sudjelovanja u njenome radu i sastavu.

2. Tijekom kolovoza 2017. mediji su izvještavali o više **slučajeva počinjenja seksualnog zlostavljanja djece u dobi od 10 - 14 godina i niskim kaznama koje su dobili počinitelji tih kaznenih djela**. Uslijedila je nekolicina javnih apela prema Vladi RH, konkretno Ministarstvu pravosuđa, za hitnu izmjenu Kaznenog zakona u smislu potrebe pooštavanja kazni počinitelja kaznenih djela seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, ali i drugih kaznenih djela na štetu djeteta. Razlog tome su sramotno male kazne, odnosno alternativne sankcije (rad za opće dobro) za počinitelje tih teških kaznenih djela. Zapravo se radi o najtežim kaznenim djelima, jer su počinjena nad djecom na način da su razarajuća za njihov čitav psiho-fizički integritet. Upravo stoga jer su djeca bespomoćna, krhka i ranjiva, nužna je njihova zaštita od strane odraslih, društva, države - svim raspoloživim sredstvima.

Nakon navedenih javnih reakcija, nitko od mjerodavnih iz Vlade RH nije javno reagirao. **Ministrica Nada Murganić je čelnica ministarstva koje ima krucijalnu ulogu u zaštiti prava djece** i koje je koordinativno tijelo za pripremu izvješća po Konvenciji o pravima djeteta koje se dostavlja Odboru za prava djeteta UN-a. Navedenu ulogu dokazuje i tekst Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MDOMSP-a (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_05_43_981.html).

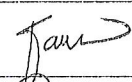

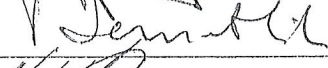
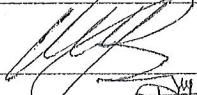
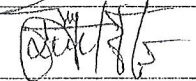

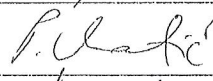
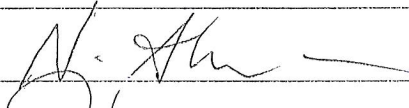
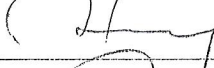

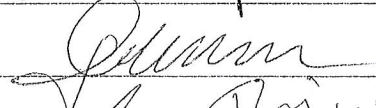

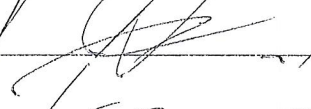

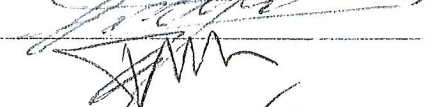

3. Povrh navedenog, u **resoru ministrice Murganić postoji i čitav niz neriješenih problema koja aktualna ministrica ne rješava na zadovoljavajući način**.
 - Tako je **Zakon o udomiteljstvu**, kojim je konačno trebalo jasnije regulirati i unaprijediti status i prava udomitelja, kao pretpostavka za razvoj sustava udomiteljstva koji bi omogućio smanjenje pritiska za smještaj u institucije, bio

predviđen u normativnom planu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za 2017. godinu. Naknadno je prebačen za prvo tromjesečje 2018. godine. Podnositelji ovoga prijedloga smatraju da je ovaj rok vrlo optimističan, posebno ako se uzmu u obzir proces utvrđivanja vrste statusa i prava udomitelja (npr. profesionalizacija udomiteljstva) i trajanje procedure izrade zakona prema Zakonu o procjeni učinaka propisa.

- Ustanove koje se bave smještajem i stručnim radom s djecom bez odgovarajuće roditeljske skrbi i s problemima u ponašanju bi se trebale transformirati u centre podrške obiteljima i djeci u riziku, ali iako taj proces službeno traje od 2010. godine, samo dvije takve ustanove su u većem dijelu provele transformaciju i deinstitutionalizaciju djece na smještaju (što je značilo povratak djece u osnaženu biološku obitelj ili osiguravanje smještaja u udomiteljsku obitelj).
- U isto vrijeme, osigurano je **30 milijuna eura iz EFRR za unapređenje uvjeta rada, građevinske radove, nabavku vozila i opreme te unapređenje kvalitete stručnog rada domova za djecu i mlade i centre za socijalnu skrb s upravo tom svrhom. Dodatnih 56 milijuna eura raspoloživi su za deinstitutionalizaciju i transformaciju ustanova za osobe s invaliditetom.** Iako su natječaji otvoreni od srpnja 2016. godine, samo je jedan dom za djecu uspio ugovoriti projekt koji omogućuje podizanje kvalitete usluga. Valja podsjetiti, ova sredstva ukoliko se ne iskoriste do 2020. godine, morat ćemo vratiti u proračun EU.
- U situaciji rastućeg siromaštva i gotovo svakodnevnih apela socijalnih kuhinja i samoposluga, država odnosno **resorno ministarstvo kasni s raspisivanjem, a samim tim i s ugovaranjem, natječaja iz Europskog fonda za najpotrebitije, usmjerenim na osiguravanja hrane i materijalne pomoći za najpotrebitija domaćinstva,** kao što je kasnilo i s raspisivanjem natječaja za osiguravanje prehrane djeci u osnovnim školama. Stoga danas, uprkos velikoj potrebi, minimalno 74 milijuna kuna europskog novca, nažalost, stoji neutrošeno.

Zbog svega navedenog ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Nada Murganić više ne zaslužuje povjerenje Hrvatskog sabora za obnašanje svoje odgovorne i složene dužnosti u Vladi Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZA POKRETANJE PITANJA POVJERENJA MINISTRICI DEMOGRAFIJE, OBITELJI I
 SOCIJALNE POLITIKE NADI MURGANIĆ

ANKA MRAČ-TARJAS	
NABA TURINA-ĐURIĆ	
STOJZA GIOVANNI	
TULLIO DEMETLIKA	
BORIS MULEČIĆ	
GORAN BEUS RICHEMBERGH	
VEORAN BABIĆ	
PREDRAG MATIĆ	
NENAD STARIĆ	
ZDRAVKO RONKO	
PEĐA GRBIN	
MARTA LUC-POLANC	Marta Luc-Polanc
SABINA GLADUAC	
SASA ĐUSIĆ	
GORAN MAMJ	
DARKO ŽARIĆ	
VEŠNA PUSIĆ	
SILVANO ŽOLJA	
BRANKO HUNŠAČ	
GORAN ALEUSIĆ	
IVAN VILIBOR ŽINIĆ	
IVAN PEČUR	
ANA KOMPARIĆ ĐEVIĆ	

